

Latwefphi u Awises.

Nr. 53. Zettortdeenâ 31mâ Dezember 1842.

S l u d d i n a f c h a n a.

Zeenigu Ministeru fungu kommiteja nospreedusi 7ta Juhni 1838: kad no wissaugstakas weetas irr wehlehtis beedribas deht dsihwoschanas drohschibu eezelt un pamattu likt daschadahm pansionehm, tad buhs arri kam krittis saldatos eet brihw buht pee tam dallibuh dabbuh, woi nu tahda wijsé ka tee dsimifungi, jeb paschi nekrubfchi, jeb tee pagassi no kura widdus schee iseet schihs pansiones apstelle. Schihs pansiones warr zeltzik leelas gribb, un winnas tam pansiones nehmejam fluhs makatas, kad schis woi 22 gaddus gwardé jeb 25 gaddus eeksch armias buhs deenejis. Ja nu kahds nekrubtis pats ferwim, jeb zits kahds winnam tahdu pansioni gribb zelt, tad ta dubbulta wehrtiba no tahs pansiones jamakfa, ko tas deweis pehz isdeeneteem gaddeem lihds nahwes stundas dabbuh. Prohti ja tas 2 rublus eemakfajis, tad winsch dabbuhls ifgadd rubbuli, no schihs naudas prettim nehmejeem.

Morunnaschanas pahr scho leetu fluhs peenemtas pee schihs beedribas wirswaldischanas Peterburgâ Galeeru eelâ tai nammâ kam Nr. 43.

Kursemmes Zivil-Guberneers C. von Brevern.
Kanzelejas Direktors J. de la Croix.

Weens un ohtes no muhsu lassitajeem scho us augustaku parwehleschanu pahrtulkotu fluddinashanu ne faprattihs, talabb ka tai tahdas leetas tohp peeminetas, kas tam sweschas, no kam tas naw dstrdejis, talabba ar ihfeem wahrdeem isskahstischu, 1) kas tas irr: beedriba deht dsihwoschanas drohschibu: un 2) ko tas wahrds pansione eesihme.

Beedriba deht dsihwoschanas drohschibu irr tahda beedriba, kurrâ teem, kas pee tahs peederr drohschi warr dsihwoht. Drohschi dsihwo, sakka schi beedriba, ja nauda kabbata; ja kabbata tufschia tad bailigi un gruhti wissur dsihwoht. Tad nu faderwuschees rehkinataji un isgudroschi beedribu eezelt, kur teem zehlejem buhtu drohschiba naudu pelniht un teem kas winnu padohmu paklausa arr buhtu pelna. Winni sakka tà: Dohd mums taggad sumtu rubbulus un pehz 25 gaddeem mehs tew ifkgadd dohdam 50 rubbulus tai weeta. Ja tu mirsi, tad ta nauda paleek mums, ja dsihwosi tad pehz 25 gaddeem tew ifkgadd dohdim 50 rubbulus. Ja nu 20 gaddus esti wezs naudu dohdams un Deewrs tew leek dsihwoht 70 gaddus, tad kaut 100 rubbulus mums tikkai dewis, ta summa ko tu no mums dabbohni istaisa 1250 rubbulus. Woi ta naw pelna? Ja nu tew behrni irr un seewa un tu katram noleez us 25 gaddeem 50 rubbulus, tad jaw bes behdahm warri pehz dsihwoht, jo ja tee paleek pee dsihwibas teem truhkums ne buhs, kaut sumnams tee masak dabbuhls nedf pusti no tahs atmakatas naudas, — un ja tee mirsi, tad jaw teem naudas ne waijaga, nomirruschi pahrteek bes naudas. Dsihwoschanas beedribas zehleji tee dohma: woi tad tas deweis ihsti ilgi dsihwohs, tik jaw mirs? Un tee naudas deweisi dohma: woi tad ihsti mirschu, tik jaw dsihwoschhu? — Tas nu eet us laimi, woi peln woi paspehl. Tee beedribas zehleji, tohs naudas deweius ne warr peekrahpt jo teem dewejeem edohd parahdischanas sihmes par to eemakfatu ngudu, un Waldischanas spehziga rohka peespeesch apsohlitu wahrdu peepildiht. Talabb augstu Ministeru fungu galwa un gudriba pee tam waijadseja flahtu buht.

Pansione fauz to naudu, ka kas dabbohn par labbu un teizamu deenastu. Prohti, ja kahds muischneeks mirst un winsch sawâ testamentê noleek: wisseem manneem deenesta laudin buhs no mannas mantas, kamehr tee dsihwo 10 rubl. dabbuht, tad schee defnits rubbuli tohp pansione faukta. Kad muhsu Kungs un Keisers teem saldateem kas karrâ faschauti faru algu makfa, kant tee tam wairs ne spehj deeneht, tad scho naudu fauz: pansione. —

Sinnadami kas tas irr beedribä deht dsihwoschanas drohfschibu un ko tas wahrds pansione eesihme nu arri saprattifeet, ko schi fluddinaschanas issafka.

W. P. I

P a t e i z i b a.

Sirsnigu pateizibu falkam wisseem teem mihsleem rakstitajeem kas mums schinni gaddâ vee awischu rakstischanas paligu irr parahdijuschi. Zapateiz mannim zeenigam General-Konistoriuma preefchsehdetajam v. Pauffler; Bnie-riem Latweeschu gwardes saldatu mahzitajam Pehterburgâ, saweem ammata beedreem Nerretas mahzitajam Wagner un teem rakstitajeem C. M. — r. Baldohnes mahzitajam Schaack, Edohles mahzitajam Schmidt, Durbes mahzitajam Bünzler, Birschumuischas mahzitajam un prahwestam Lundberg, Bahrbeles mahzitajam Gensz; teem skohlmeistereem B. Blumberg, Bathmüller, W. Menschkevitz, Karl Freudenreich, Grossgall, Karl Blum; Virzawas skrihwerim A. Jankowsky, sawam mihsam draudses lohzelklim Steinert. Schaimes skohlmeisteram P. Strauchman lohti pateizu par to stipru karroschanu ar ko winni karroju-schees mahnu tizzibü atdsiht noht no Latweeschu tautas, schi patte pateiziba arri nahkahs muhsu wezzam paligam Anfs Leitan. Wehslam dseedaschanas garru jo probjam muhsu paligeem M. Vieting un F. F. Rahnberg. A. Sch — l — n, Edoses Wahzu draudses dseedatasjam, un J. Lientwald.

Tee kas muhsu awises iff gaddâ lassijuschi, buhs ar preeku redsejuschi, ka schi gadda Latweeschu awises wissuwairak no Latweescheem bij rakstitas. Par to gan irr ko preezatees. Warram no tam sihmeht, ka ta atsishchanas sehla nu sahk reween dibgt, bet arri anglus nest ko Wahzeeschi us Latweeschu tautu irr iskaisijuschi, un warram zerreht kad Latweeschu tautas widdû gaifma sahk aust, ka schi gaifma wairak gaischumu dohs, ne kâ kad ta gaifma nahze tikween

no ahrenes. Ta istaba buhs gaischaka, kur svezze spihd paſchâ istabas widdû, ne kâ ta istaba, kur gaischums tai nahlzaur kahdu svezzi kas ahrpuß namma spihd. Deews tas Kungs lai irr schehligs un eedohd mums wisseem, mihsli rakstitaji, tahdu sîrd' un prahtu jo probjam puhslees vee wissa kas irr labs vee pamahzischanas, norahschanas un pahrleezinaschanas.

Nakstihts Telgavâ, tais 29ta Dezember 1842.
W. Pantenius, Telg. Latv. rihta mahzitajš.

Kâ kristigs zilweks prett eenaidneekuturrabs.

Tauns melder-sellis Wahz'semmë
Pehz ammat' likumeem,
Isgahje staigaht paſaulē
Vee zitteeni meistereem:
Lai turpmak' labbat' sinnatu,
Kâ buhs kohpt faru animatu.

Kur staigaja, tur atradde,
Ka ruhpes wissur bij';
Ne weenu behdas aismirse
Un nelur laimigi
Bes darba ne bij' rohnamai,
Pa wissa plattu paſauli.

Usgahje wissur zilvekus,
Kas bija gohvolgi
Utratde arri palasd'nus,
Kas bija netisti.
Bet latrs algu dabbuja,
Kâ winna darbi pelnija.

Bij' katra zeemâ basnija,
Kur dwehfles meeloja
Ikatra mihla svehtdeendâ,
Ta Deewa draudsiba,
Kur jauneklus eeswehtija
Un saderretus laulaja.

Vee basnizahm bij kapsehti,
Kur zelta:wihri kluss,

Schahs pasaul's gaitas beigusch'i,
Itt jaufa meerā duß,
Nekad no ruhpeshn spaiditi,
Tur debbes laimē muhschigi,
Arr' krohgus wissur atradda,
Kur kahri plihtneeki
Sew wesseliu hendeja,
Var lohpem tappusch'i.
Scheem seewinas un behrnini,
Bij' plifki un iefalkuschi.

Tà daschus gaddus staigajis,
Pee daudseem meistereem
Bij' sawu darbu strahdajis,
Ar kreetneem tikkumeem.
Bij' mahzijees dauds gudribas
Un neffis dasbas gruhtibas.

Nu weenreij tam laiks atnahze,
Us mahjahm atgreestees.
Wisch sawu zellu usfahze,
Itt tschakli steigdamees.
Bet zellä drudüs uskrute,
Kas ligi winnam peemite.

Wehl mahias ne bij' tuwumä,
Kad winsch loht' nowahrdis,
Pa swescheem zetteem staigaja
Un kad bij' veckuss.
Tad gohda lausch'u paspahne
Sew duffas weetu isluhose.

Bet kohdä karslä deeninä,
To drudüs krattija;
Un winsch pakrite zell'mallä,
Kamehr tad pahrgahja.
Tad leelä galwas flimmibä
Wisch aisswikhä pee melder.

Tè nahzis, luhsahs weetnu,
Taïs sahpëc isdusseft;
Pehz eeschoht sawu zellini,
Ko flimmeeks ne warr speht.
Kà likhis bahls bij' usfattamä,
Kas teescham bija schehlojams:

Bet melder's bahrgs un zeetsirdigs
Tik atbildeja tam:
„Man — kau! los teizees nelaumige,
Naw weetas wazankau!
Es plibschus wiss ne schehloju;
Jo es tahds draiskis ne biju.

Tod, tabdus nemas peenemomu,
Neds teem par labbu ko
No sawas pußes padarru,
Kas strahdaht ne wisch'o.
Warr buht, tew Sprantschu flimmiba,
Kas arri zitteem lippiga.

Ko gaidi wehl? Ko trihzinees?
Zell' kahjas muddigi,
Vahr sleeksn'i pahr' un pasteidsees,
Ja nè, tad zittadi
Tew sawu zellu rahdisch'u,
Un kahjas schiglas taifisch'u.“

Tik bahrgus wahrdus dsirdedams,
Sabihstahs nabbadsinsch,
Un meld'reene fakt': „schehlojams
Gan irr schis zilweziasch.
Ja zellä winsch tahds nomirtu
Us mums tas grekks tad paliktu.“

Wisch arri zellös nomettees,
Raud gauschu assaru:
„Ak mislais lunga apschehlojees!
Es zittu ne prassu,
Kà isdusseetees weetnu:
Tad tohdal atkal aiseesch'u.“

Bet melder's bahrgi draudedams
To ahran issuhme —
Wisch wilkhä tablak', raudadams
Us wahrtream pakritte,
Kur atkal drudüs sanehma
To ohtru reis' un mohzijs.

Tè isdussejis — waidedams
Us frohgu nowilkahs,
Kur frohds'neeks to eeraudsidsams,
Pee winna peestabjäh.

Un nowahrgusch'u redsedams,
Wisch lehpe to kà paspehdams.
Preeks redseft, kà tee darbojahs,
To swesch'u kohpdami.
Un gultu preeksch atspirgschanas,
Tam arri dohdami.
Bet rihtä, kad winsch aissgahja,
Ne kahdu makfu prassija.

Wisch eet un pahrnahk tehwischkä,
Kur flimmibü uswarr.
Un dabbu atkal kabbatä
Sew naudas. Ko nu darr'?

Wisch dohdahs atkal sweschumä,
Tik dris, kà kahjas paspehja.

Wiff'pirmak' dohdahs turpu tas,
Kur gohda-krohds'neeks miht;
Jo winna labb'darrischanas,
Tam atmaksahf peelriht.
Bet sudmallä bij' zell'mallä,
Ko pirmak redseft warreja.

Wisch usmett azzis nejausch'i
Un — ak tu schehligs Deew's!
Tik grueschi bij' redjami,
Kà bailes flattitees!

Kur nu tas lepnais melderis
 Buhs dshwes-wetu usnehmis?
 Winsch ee-eet frohgā, — pretti nahk
 Ta gohda-krohds'neeze,
 Un apsweikdama jautaht sahk:
 Kā drudsi aisdstane?
 Tad preezjahs ar preezigu,
 Kos teizahs few' nu wesseli.
 Nu zetta-sohmu raiſijis
 Iswelk to dahwanu,
 Ko krohds'neekem ieredsjisis
 Par mihiu kohpschanu.
 Ur preeku un pateizibu
 Winsch nodohd sawu dahwanu.
 „Draugs, dahwanas few paturreet!“
 Ta krohdsineeze teiz.
 „Kā nemsim to ne dohmajeet.“
 Ta runnaht krohds'neeks steids:
 „Mehs deesgan maksu dabbuj'schi,
 Ur to, ka juhs nu wesseli.“
 Kaut luhdams peespeest gribbeja,
 Sanemt scho dahwanu;
 Tak tee arween' atfazzija,
 To paschu atbildu:
 „Warr notikt, ka mums waijaga,
 Urr' zittu lauschu paliga.“
 Nu prassa winsch: kur melderis
 Gan taggad mahjojoh?
 Tee teiz, ka tē pat kambari.
 Tee taggad peemihkoht.
 „Ak schehlojami lautini,
 Par nabbageem palikkusch!“
 Nu sellis sahk: „Gan gruht' man bij'
 Kad tee mann' istuhme;
 Bet winneem, deemschehl, gruhtali,
 Fazeesch schi nelaimi.
 Kai Deews teemi palihds schehligi
 Pazeest scho behdu-nelaimi!

Un melderis noklaufijahs,
 Ko sellis fazzija.
 Dribs meld'reenei birst offoras,
 Ta sakkha schehlumā:
 „Luhk' wihrs, ka Deewa taisniba,
 Scha sella offras atmaka.“
 Tas meld'ram firdi fatreeze,
 Winsch ruhli raudaht sahk.
 To redsedama krohds'neeze,
 Tam settam teiz, — schis nahk
 Pee melderis, kas tuhdaht
 Preeksch winna semmē zettos friht:
 „Peedohdeet, draugs, ko wainigi
 Es pee jums noseedsees;
 Mehs wairak nu uelaimigi
 Kā to brihd' juhs — ak Deews!
 Deews man par to firdszeetibu.
 Gan suhtija scho sohdibu.“
 Nu sellis, pats lihds raudadans,
 Sauz: „ak! jel alsmiristi
 Ko, kad es luhdsohs schehlojams,
 Tu mannim dariji.
 Es pedohdu! Deews pedohd' man
 Ko eſmu grehkoj's, arridjan.“
 Nu tee kā draugi apkampahs
 Pee semmes mesdamees!
 Un luhdse Deewa svehtibas
 Atkal ustaisitees.
 Nu zehle zeetu draudsisbu
 Preeksch Deewa ar ustizzibu.
 Tee likke kohpā padohmu
 Zik katrami bija nu,
 Un zehle jaunu sudmallu
 Ur Deewa paligu.
 Ta laimigi tee dshwoja;
 Lohs fedje Deewa mihiba.

J. L.....d.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs Latweeschu Awises ir turpmak lassift, scheit sunnamu darra, ka tas arri nahkoschā 1843tā gaddā rakstih. Maksa, apstelleschana un wissas zittas leetas paliks kā preekschlaikā, bet ka warretu finnaht, zik awischu lappas buhs līst rakstos eespeest, tad ifkatrs gohdigs lassitais tohp luhts, Steffenhagen fungam pee laika to uedoht, ka tas pirzeju wahrdus un naudu warretu salassift. Jo tee, kas wehlaki schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par taunu nemt, kad tee tohs pirmajus numerus ne dabbuhs lihds.

B r i h w d r i k f e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Veitler.

